

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponentky práce

Autorka práce: Bc. Štefan Lukáč

Název práce: „Postoje rodičů intaktních dětí a dětí se znevýhodněním k inkluzivnímu vzdělávání“

Autorka posudku: Mgr. Eva Hejzlarová, Ph.D.

Bc. Štefan Lukáč zpracovává ve své diplomové práci s názvem „Postoje rodičů intaktních dětí a dětí se znevýhodněním k inkluzivnímu vzdělávání“ důležité a aktuální téma české veřejné politiky (nikoli jen té vzdělávací). Autor prokazuje, že se v tématu orientuje, diplomová práce je ve svých dílčích částech známky akademicky poučeného textu (formálně i obsahově), a tak jsou hlavní podmínky pro doporučení práce k obhajobě bez pochyb splněny. Když se ale zaměříme na další žádoucí aspekty práce, zjistíme jisté nedostatky.

Tím nejdůležitějším je *stavba práce*. Diplomová práce totiž v tomto případě netvoří těsný celek, kde jedna část logicky vyplývá z druhé.

Na vině je v tomto případě jednak *velmi široce pojaté téma* – šťastnější by pro účely závěrečné magisterské práce bylo zaměřit se např. na jednu skupinu rodičů, ideálně spojených např. jedním školským zařízením, aby bylo možné problém pojednat zevrubně. Na diplomovou práci jde o příliš velký krajíc. Ke škodě je tu paradoxně autorova excelentní znalost problematiky patrná v řadě dílčích částí práce, která – pokud není vedena jasným a relativně úzkým cílem, což je případ této diplomové práce – vede k tendenci „říci vše“. Práci by tak šlo doporučit jako úvod do problematiky inkluze, neboť obsahuje jak stránku policy a aktérů, tak klasifikaci toho, jaké jsou druhy speciálních vzdělávacích potřeb, resp. diagnóz, a vysvětlení další řady pojmů a konceptů s inkluzí souvisejících.

Druhým důvodem „rozvolněnosti“ je pak celková *nekoherence práce*. Autor postuluje, že jeho **cílem** je „zjistit, jaké postoje zastávají rodiče zdravých a znevýhodněných žáků k inkluzivnímu vzdělávání. V rámci výzkumného šetření se zaměřuji na případné rozdílnosti v postojích rodičů zdravých a znevýhodněných žáků, faktory ovlivňující jejich postoje a informovanost o inkluzivním vzdělávání“ (s. 10). **Výzkumné otázky** pak autor formuloval následovně: „Jaké jsou postoje rodičů zdravých a znevýhodněných žáků k inkluzivnímu vzdělávání? Jak se liší postoje rodičů zdravých a znevýhodněných žáků k inkluzivnímu vzdělávání? Jaká je informovanost rodičů o inkluzivním vzdělávání? Jaké faktory ovlivňují postoje rodičů zdravých a znevýhodněných žáků? Jaký je současný stav inkluzivního vzdělávání ve vztahu k legislativnímu rámci?“ (s. 10-11) **Metodicky** se autor rozhodl pro kvalitativní výzkum – co do sběru dat šlo konkrétně polostrukturované rozhovory a studium dokumentů. Podle mého názoru by si příslušné cíle i výzkumné otázky (vyjma poslední) zasloužily spíše kvantitativně laděný výzkum v podobě reprezentativního dotazníkového šetření; podobně se mísící perspektivy ukazují např. v názvu kap. 9 „faktory ovlivňující postoje rodičů zdravých a znevýhodněných žáků“ –

v kvalitativně pojatém výzkumu nelze hledat kauzalitu v přísném slova smyslu. Výzkumný design tedy neodpovídá zacílení diplomové práce.

Dále mám výhrady k *provedení analýzy*. Autor zvolil tematickou analýzu, která je svou povahou průřezová, ovšem ve výsledku autor spíše popisuje postoje jednotlivých informantů a všímá si jednotlivých argumentačních rysů; tematické kategorie jsou ve výsledku poněkud schematické („pozitivní postoje“, „ambivalentní postoje“, „negativní postoje“, „neutrální postoje“ apod.) a skutečně zajímavá poznání tak zůstávají schovaná mezi řádky. Potenciál dat se tak využívá jen částečně. Za ne zcela šťastné považuji následné hledání souvislostí mezi deklarovanými postoji a vzděláním informantů, které by opět mělo své místo v rámci kvantitativního výzkumu a většího počtu respondentů (zde jich bylo 12, což na kvalitativní výzkum může stačit, ovšem zacílení otázek nesmí být vedeno po kauzální lince).

Z odborně věcného hlediska nelze mít k předkládané diplomové práci prakticky žádné výhrady – znalosti autora jsou na vynikající úrovni. I z jazykového hlediska je práce nadprůměrná, z formálního pak průměrná (s. 6 – zavádí se zkratka OZP bez vysvětlení, na tabulku není odkazováno, chybné psaní „%“, kapitoly prvního řádu nezačínají na nové stránce). Vadami práce, kterými jsem se zevrubně věnovala výše, jsou pak široké tematické rozkročení práce, příliš ambiciózní cíl, nesoulad cíle a výzkumného designu a ne zcela přesvědčivé provedení analýzy dat. S ohledem na výše uvedené **doporučuji práci Bc. Štefana Lukáče k obhajobě** a navrhuji hodnotit ji známkou „velmi dobře“ nebo „dobře“.

V Praze dne 4. června 2017

Mgr. Eva M. Hejzlarová